

GORENJEJC

Uredništvo in uprava:
Strossmajerjev trg 1 / Tel. št. 73

Leto XXV.

Št. 1.

Kranj, 4. januarja 1949

Izhaja vsako soboto
Naročnina: celoletno din 40,
polletno din 20, četrletno din 10

V novih časih — nova pota

Pod čudnimi okoliščinami stopamo v novo leto; prav tisti občutki, ki so nas navdajali že lani, ko smo s strahom in trepetom mislili in upali, da nam to leto prinese morebiti že konec vojne, nas prevzemajo danes, ko prestopamo prag novega leta. Vsekakor je popolnoma umevno, da si vsakdo ob začetku novega leta postavi nekake temelje in naredi načrt, po katerem bo živel in delal; tako tudi mi poskusimo v kratkem očrtati, čemu naj bo naše delo posvečeno ter za kaj in proti komu se moramo boriti.

Slej ko prej zahteva čas, v katerem živimo, od vsakega posameznika, da posveča vse sile in moči procvitu in napredku lastnega naroda ter rasti in moči svoje države. Težak položaj, v katerega smo zašli ne toliko po lastni krivdi, temveč po vseh zunanjih dogodkih, ki so tako usodno vplivali in še vplivajo na naše politično zadržanje in življenje od zagrebškega sporazuma do beogradskega pakta o prijateljstvu z Madžarsko, tirja od slehernega izmed nas čuječe pozornosti in pametnega ravnanja nasproti sumljivim pritepecem, močne graditeljske sile in odpornosti do težav, ki jih moramo trpeti zaradi koristi drugih, ter zavesti, da bomo zaradi teh dobrih lastnosti končno vse nevarnosti premagali in tako zagotovili znanjem in delom boljšo bodočnost.

Šele danes se zavedamo, kako močno luč so vrgle dr. Koroščeve letošnje besede in misli na razmere, ki vladajo pri nas zaradi judovstva in framasonstva; zavedamo se, da bi pokojni dr. Korošec vsekakor uspel, če bi ga vsa javnost v njegovih prizadevanjih in borbi podprla; ker pa vidimo, da je naletel na nerazumevanja in na odpor pri najvišjih predstavnikih in ustanovah, je naša dolžnost, da sami začnemo borbo proti razdiralnim elementom ter tako v najboljši meri izpolnjujemo naloge, ki nam jih je on nedovršeno zapustil. S tem bi tudi svojim nadrejenim pokazali pot, ki jo morajo hoditi, če hočejo vsem trem narodom in državi lažje in sijajnejše bodočnosti. Zavedamo se, da nam judovstvo in framasonstvo predstavljata gotov krog ljudi, izmed katerih se prvi šopirijo v bogastvu, zrastle iz naših žuljev, drugi pa uravnavajo naše politično življenje tako, kot ga zahtevajo v tujih prestolnicah in se ne zavedajo, da mora biti vsa naša politika vodena iz pristnega in nepokvarjenega, res srbskega, hrvatskega in slovenskega Beograda. Priprani smo in upamo, da bo prišel čas, ko bomo s polno upravičenostjo in s sveto jezo pomedli z judovstvom, framasonstvom in končno s tujci, ki živijo med nami, jih mi hranimo in jim dajemo zavetje, pa so popolnoma nepotrebni, ker imamo dovolj svojih moči, ki jih lahko postavimo na katero koli vodilno mesto, da ne omenjamo niti vloge, ki jo ti ljudje med nami igrajo v korist svojega lastnega naroda.

Razmere, kakršne so pri nas nastale s sklenitvijo hrvatsko-srbskega sporazuma, še danes prav tako kot tedaj po podpisu močno kličejo po nadaljnjem reševanju; položaj, v katerem se Slovenci nahajamo, nam mora biti tudi v novem letu gibalo, ki nas bo prignajalo k ureditvi našega političnega življenja doma ter pametnega urejanja z obema bratoma v državi. Samostojna Slovenija je osnova vse naše politične borbe, ki mora združiti pristaje te ali one stranke; zato je predvsem potrebno, da vendar enkrat spoznamo, da so napake na eni kakor na drugi strani, da je te treba blagohotno in razumno popravljati, ter tako pripravljati pot zdravemu strankarskemu tekmovanju, ki bo v korist našemu narodnemu bitju in blagor državi. Spoznati bo treba, da je strankarsko-klgarsko izživljanje, izpodirvanje in premeščanje iz enega mesta na drugo ter neprestano zbadanje in metanje polen pod noge naša največja napaka; mislim, da smo že toliko politično zreli — če nismo preveč — da bomo končno enkrat znali tudi v tem pogledu napraviti pametne zaključke. Šele tako bomo polagoma začeli doživljati narodno

Žalna seja okrajne JRZ v Kranju

23. decembra se je vršila v veliki dvorani hotela „Jelen“ žalna seja krajevnih JRZ. Sejo je začel šenčurski župan g. Umnik, ki je za uvod imel naslednji govor:

Cenjeni gospodje, dragi prijatelji! Z veliko bolečino v srcu in z neutuljljivo žalostjo na obrazih smo se zbrali minuli torek v Ljubljani na pogreb, ki ga nismo pričakovali.

Danes pa smo se zbrali na žalno sejo okr. JRZ, ker žalujemo za svojim dragim in nedomestljivim narodnim voditeljem dr. Korošcem. Brez dvoma je bil on največji Slovenec in najzaslužnejši za našo državo, posebno pa za naš slovenski narod. Odkrito rečeno, on je bil ljubljene slovenskega naroda, njega je vse ljubilo; kjerkoli se je pojavil, vedno je bil z ljubeznijo in navdušenjem sprejet.

Pomislimo samo nazaj v dunajski parlament, v katerem je prebral kot predsednik Jugoslovenskega kluba tako imenovano majniško deklaracijo dne 30. maja 1917. leta. Kako neustrašeno je nastopil pred ošabnimi nemškimi državniki sin malega slovenskega naroda! — To je bilo prvo dejanje velikega Slovenca. Bilo pa je tudi prvo dejanje našega tako zaželenega osvobodjenja.

Dobro se še spominjam, kako je prišel v leto 1918. v Senjur; imel je shod na Gašperli-novem vrtu, kjer je kakor apostol govoril in oznanjal Slovincem svobodo. Spominjam se, kako smo fantje in moške postavljali mlaje s slovenskimi trobojnicami, ko pa je prišel, smo ga sprejeli kot narodnega rešitelja, dekleta in žene pa so ga v zahvalo obsule z rdečimi nageljni.

Prišli smo iz svetovne vojne preko krvavih poljan; dr. Korošec je bil kakor Mozes, ki je pripeljal svoj narod v obljubljeno Jugoslavijo, ter nas zedinil v eno hišo s Srbi in Hrvati.

V novi državi pa je bil vedno krmar v viharju, v najtežjih časih je bil vedno on tisti,

ki je reševal in tudi rešil državo.

Ako pomislimo le nekoliko nazaj na sporazum s Hrvati, vidimo, da je v največji meri delal na njem in zanj dr. Korošec, kar je na njegovem grobu priznal voditelj hrvatskega naroda dr. Maček.

Največ pa smo hvaležni danes dr. Korošcu, da živimo v sreči in miru z vsemi sosedi; naš nesmrtni voditelj je bil tisti krmar, ki je premagal vse ovire in je tako srečno vodil čolnič miru v državi ter vse premagal za svoj slovenski narod in jugoslovansko državo, da živimo danes v miru.

V zgodovinski uri nas je zapustil naš narodni voditelj, oče in varuh. V najtežjih časih je zastalo blago srce največjemu Slovincu, največjemu Jugoslovancu izmed Jugoslovancov, velikemu sotvorcu mogočne Jugoslavije.

Omahnil je sredi velike delavnosti v borbi za mir in v največji in goreči ljubezni do svoje Slovenije in Jugoslavije.

Sedaj je končano njegovo delo, končana tudi dostikrat trnova življenjska pot, ki je rosila božji blagoslov za naš slovenski narod.

Ker je tako silno ljubil svoj narod, mu je tudi ljudstvo vsaj deloma vrnilo to ljubezen s tako ogromno udeležbo na dan pogreba. Izkazalo se je, da je bil rajni dr. Korošec pravi in edini oče slovenskega naroda.

Pri Vsemogočnem v nebesih bo naš čuvar in pripošnjik. Bog daj, da bi tudi v nebesih tako srečno vodil in prosil Boga za našo domovino in srečno bodočnost!

V trajen in časten spomin zakličimo slovenskemu velikemu trikrat: Slava, slava, slava!

Nato se je vršila redna seja na kateri je poročal zastopnik banovinske JRZ g. dr. Miha Benedičič o razmerah in položaju države. Za njim je govoril še senator g. Brodar o zaslugah pokojnega voditelja. Po njegovem govoru je bila seja zaključena.

Občinska seja v Kranju

Dne 27. decembra se je vršila redna občinska seja. Pri poročilih predsedstva je poročal g. župan Karel Česenj o prispevkih za zimsko pomoč, med katerimi je omenil kar podjetij „Jugočeška“ in „Jugobruna“, ki sta darovali vsaka po din 10.000.—, ter podjetja Vinko Majdič, ki je dalo 500.— din. V odboru za prehrano prebivalstva želi imeti gremij trgovcev več zastopnikov, prav tako tudi Narodno strokovna zveza; zato sta bila kot predstavnika trgovcev predlagana gg. Ahačič in Grims, (namestnika sta gg. Rekar in Terčor), dočim NSZ zastopnika še ni imenovala. — Glavna točka nocojnje seje pa je bila fuzija Mestne hranilnice s Hranilnico dravske banovine. Daljše in obširnejše poročilo o stanju in nameravani fuziji je podal g. poštupan in predsednik hranilnice Maks Fock, ki je v svojem izčrpnem govoru nazorno pokazal nujnost fuzije. Ker je kranjska Mestna hranilnica eden najbolje vodenih zavodov v Sloveniji, ker ima veliko število vlagateljev in znašajo njene vloge 48 milijonov din, je bila banovinska hranilnica takoj pripravljena narediti s sedanjo upravo Mestne hranilnice pametne zaključke. S tem

občestvo, za katerega se borimo že od leta 1848. dalje. Zavest, da smo in moramo biti vsi ne glede na strankarsko pripadnost graditelji lastnega doma in lastne države, je prav gotovo najprijetnejša.

Zavedajoč se poslanstva, ki ga kot narod v svoji narodni državi vršimo, moramo biti vredni časti, ki nam je bila dana tedaj, ko so nas priznali za samostojen narod, ki mu je prav tako kot drugim, dasi brez velikega zgodovinskega in političnega izročila dana gotova naloga in vsem svetovnem dogajanju. Skušajmo biti vredni te časti in priznanja; vzgajajmo sami sebe k pravemu delu za narod, bodimo zavedni in ponosni, spoštujemo zakone

in predstavnike, če hočemo, da nam bo naše življenje ostalo mirno, kajti še tako slab in iz boljši kakor vojna. Bcimo se za svoje načrte tako, da ne bo trpela država, da ne bomo delali zdrabe, ampak da bomo gradili. Tako bomo kot naroda celota doprinesli svoj delež k delu za svojo državo, brez katere ne moremo živeti.

Vojna, ki divja, bo slej ali prej končana; morda si ji izognemo, morda nas potegne za seboj. Nesreče in trpljenja, ki nas zadevajo, nas bodo zjeklenila, da bomo z novo voljo in z novimi načrti nadaljevali svojo narodno in državno pot.

Vstopili smo v leto, v katerem pričakujemo nastop vladanja Nj. Vel. kralja Petra II., ki bo 6. septembra v Beogradu slovesno in s vsem sijajem, ki ga naša država premore, zasedel prestol Karadjordjevičev; ta dan bo prenehala doba vladanja kr. namestnikov, med katero se je naš mladi kraj tako odlično pripravil za svoj bodoči poklic v duhu in gledanjih kneza namestnika Pavla ter v željah in stremljenjih vsega jugoslovanskega ljudstva. Tako bo zavladal oni, ki je bil rojen v svobodni, narodni državi Srbov, Hrvatov in Slovencev, oni, ki smo mu Slovenci že od njegovih najmlajših let pa vse do sedaj bili najbližji, oni, o katerem smo prepričani, da mu je odločena naloga, da izpolni neizpolnjeni, skoraj sto let stari slovenski narodni program, oni ki bo privedel do srečnega konca misel velejugoslovanstva. Kralj Peter II. nam predstavlja skupnost vseh treh narodov, hotenje in stremljenje za življenje in svobodo ter odpravo in udarno silo. Zato se zavedamo, da je naša prva dolžnost, da gremo za njim skozi težavne čase, ki nam groze, do končne zmage.

Zivel kralji Zivela Jugoslavija!

nega zneska 4000 din ni plačevalo niti obresti niti kapitala.

Gospod Fock je nato predlagal odboru, naj se soglasno izreče za fuzijo; nujnost fuzije je poudaril tudi g. župan; za fuzijo jih je glasovalo 19, dva sta se glasovanja vdržala, proti ni bil nihče.

Ob koncu je gospod župan želel vsem odbornikom veliko sreče v novem letu.

Prižgana že je v izbi luč

Ze sveti je večer se nagnil na zemljo, že se razlil povsod je vonj kadila, prižgana že je v izbi luč zato, da bo vso sveto noč zvesto svetila.

Gorela v hiši bo, častila sveto noč, kot mati zvesto svoje ljubi, čaka, saj zanjo ni noči, ne ure, časa, ko hrepeni za dragimi in plaka.

Gorko svetila bo skoz okna v mrzli svet, zastori v sveto noč ne branijo te luči, da naši vsi bi pravo pot domov, zjasnila vso temino, ki jih muči.

Minilo, mati, tri je leta zdaj, kar še na sveto noč ste luč nam Vi prižgali in je gorela Vam še zadnjikrat, ko sveto Rojstvo ste in nas čakali.

Oj, letos čakala bo luč vso noč na Vas in jaslice in poprtjak in tožbe naše... Mi vsi čakali bomo Vas in vemo: spet prišla duša Vaša bo med nas.

Marija Ferjan.

PAVEL BREN
Projektira in prevzema vse tovarniške in privatne zgradbe, izdeluje lesene vile vseh vrst po lastnih načrtih. Vsem cenjenim naročnikom se priporočam.

MESTNI STAEBENIK
Kranj, Bleiweissova 21

Vsakovrstne rabljene predmete
kupi je
»Ugodnost« - Kranj

Veselo in srečno Novo leto želi vsem cenj. odjemalcem

Bernard Maks
tapetnik - Kranj

Srečno Novo leto želi odjemalcem

kožuhovina
I. BERČIČ
K R A N J

Srečno Novo leto želi vsem odjemalcem

A. Golob
pečarstvo — TRŽIČ
Cerkvena ulica št. 6.

Srečno in veselo Novo leto želi vsem svojim cenj. odjemalcem

delikatesa-špecerija
Albin Terčon
Kranj - Telefon 70.

Srečno Novo leto želi vsem cenjenim naročnikom in odjemalcem

V. TONEJC
tapetnik - K R A N J

Jože Zupančič
strojno mizarstvo
Primskovo

želi prav srečno Novo leto odjemalcem in naročnikom!

Srečno Novo leto želim vsem mojim odjemalcem pohištva in onim, ki želijo res solidno in poceni vsakovrstno pohištvo. - Priporočam se za obisk zlasti ženinom in nevestam za predpust.

Mizarstvo
»Planinšek«
K R A N J - K L A N C 4 5
(poleg mostu na Primskovo)

Šivalne stroje
nove in rabljene kupite ali zamenjate poceni v trgovini

Omejc I., Kranj
Tavčarjeva ulica št. 9
Sprejema tudi popravila!

Priporoča se novostvorojena brivnica

Kos Peter - Jahačev prelaz

Novoporočencil
Pridem slikat na dom brez poviška cene!

Foto - JUG - Kranj

V Novem letu kupujte primerna darila

K R. DVOR. **B. RANGUS** K R A N J

JUVELIR IN DOBAVITELJ

POZOR, mesarji in nakupovalci surovih kož!
Kupujem surove domače svinjske kože, v vsaki množini, po najvišjih cenah.

Ivan Prešeren, tovarna čevljev, Kranj

Pozor! — Ženini in neveste!

A. ŠINKOVEC
vrvarna - K R A N J

Nudim Vam veliko izbiro morske trave, žime, cvilha, posteljnih vzmeti (fedrov), in za vezanje istih, močne vrvice in motvoz. — Nadalje nudim cvilšne vreče, vrvi za perilo, kokosove predpražnike in razne taške iz motvoza. — Izdelujem vsakovrstno vrvarsko blago iz lanega prediva. Imam pa tudi na zalogi vseh vrst vrvarsko blago kakor: štranže, uzde, vrvi, gurte, biče, bičevnike, motvoz vseh vrst itd. Vsem odjemalcem se najtopleje zahvaljujem in priporočam ter želim veselo in srečno Novo leto!

SREČNO NOVO LETO ŽELE

JUGOSLOVANSKE
TVORNICE GUME

DRUŽBA Z O. Z.

K R A N J

PODLJUBNIŠKI:

H R I B A R

14 POVEST IZ ŠKOFJELŠKIH HRIBOV

„Kaj naj storiva?“ je vprašal Franceta.
„Kaj? Ne vem! Kar bova storila, bo napak!“
„Tukaj v stelji ga v tem mrazu pač ne moremo pustiti,“ je menil France.
„Veš kaj, po Micko pojdem, ona ga bo še najbolj znala spraviti v hišo,“ je pripomnil Janez in odšel proti hiši.
„Micka, oče spe zunaj v stelji; pojdi no in spravi jih v posteljo, ali pa vsaj v hišo. Prehladili se bodo!“ je povedal, ko je stopil v kuhinjo.
„Kje so oče, praviš? Zunaj v stelji!“ je spraševala Micka. „Le zakaj me niso poklicali, da bi šli noter?“
Šla je za Janezom v šupo, kjer je zagledala očeta. Janez je pa šel po opravo v hlev. Micka je stopila k očetu. Prijela ga je za rame in ga krepko strela:
„Oče, oče, vstanite vendar!“
Hribar je samo zagrčal, a se ni zbudil. Micka je poklicala še enkrat.
„Oče, vstanite no vendar, če ne boste še zmrznili!“
Hribar se je kakor preplašen vzpel pokoncu, na široko odprl oči in plašno gledal okoli sebe. Slednjič je le zamrmral:
„A? Saj ni nič!“
„Kakšni pa ste oče? Pojdite no v hišo! Skuham vam mleka, da se boste malo ogreli. Kar

tresete se od mraza!“ je kar ukazajoče govorila Micka. Prijela je očeta pod pazduho in ga vlekla v hišo.
Toda Hribar se ni tresel od mraza! Imel je hude sanje, v katerih so ga hudo preganjali in skoraj ujeli. Ni se imel že več kam skriti. In iz težkih sanj ga je rešila Micka. Tresel pa se je še zmerom po vsem telesu. Zato je pustil, da ga je Micka odvedla in v kuhinji posadila na stol. Zavrela mu je mleka, ki ga je v velikih požirkih spil. Lačen in žejen je bil po izpitnem žganju in vinu še bolj.
Spil je mleko, vstal in odšel v kamro, ne da bi zinil besedo. V kamri je kar oblečen legel na posteljo in trdno zaspal...
Micka, Janez in France so ves dopoldan obrezovali repo.
„Kje so pa oče?“ je vprašal France Micko.
„I kje? V kamri leže in spe.“ mu je odgovorila.
„Lepa reč!“ je menil Janez.
„Pusti jih! Saj veš, kako je!“ ga je prosila Micka.
„Tako je, da mi delamo in garamo podnevi in ponoči, oče pa popivajo in zapravljajo in ne delajo nič. Domačija se jim prav nič ne smili!“ Janez je kar pribijal besedo drugo na drugo.
„Tako je!“ je pritrdil tudi France. „Še najmanj pa se mu smilimo mi, ki bomo kmalu morali zaradi njegove zapravljivosti po svetu s trebuhom za kruhom!“
Micka ju je samo s pogledi prosila, čeč, ne hajta že vendar.
„Saj nič ne rečem: rad imam očeta; a smili se mi tudi domačija, ki hira in umira.“
„In kaj naj bi storili, kaj?“ je tiho in plaho vprašala Micka. Čutila je resnico v bratovih besedah.
„Kaj? Hm! Najboljše bi bilo, da oče prepšejo

posestvo Janezu, ki je najstarejši. On vsaj zapravljaj ne bi. Za naju bi bilo potem vse lažje. Ves naš trud in delo potem ne bi šlo več po očetovem grlu. Tako bi midva z Micko imela vsaj malo upanja, da bova kdaj kaj imela od svojega dela. Tako pa ne bova imela nikdar nič drugega kot žuljave roke.“
Ko je Janez slišal bratove besede, je prenehel z delom. Tudi njemu se je zdela ta misel dobra, a ne izvedljiva. Dobro je poznal očeta, da ne bo prepisal grunta, dokler bo še kaj za prodajo. Zato je menil:
„Pa če oče ne bo nič hotel slišati o tem?“
„Pripraviti ga je treba do tega z lepo besedo. Pokazati mu je vso našo revščino in propad domačije, če bo šlo še tako naprej. Bom že jaz sam opoldne govoril z njim.“
„Bog ti daj srečo!“ je menila Micka. „Ali ne verjamem, da bi kaj dosegel!“
„In kaj če ne bo nič?“
„Kaj? Ne vem!“ je odvrnil France.
Potem — potem bi bilo najbolj prav, da bi mu postavili prokuratorja,“ je obotavljaje rekel Janez. „Boljše bo še vedno, kakor pa da pojde vse po zlu!“
„Prokuratorja?“ sta Micka in France hkratu vprašala: „Dobro! Tudi to bi bila rešitev; a segli bomo po njej le v najskrajnejšem slučaju.“
„I seveda,“ je pritrdil Janez. „Meni bi to itak ne bilo v korist. Če mi oče ne bodo dali grunta, bom rajši šel v dolino in si poiskal dela v tovarni. Bom vsaj vedel, da delam zase in ne za gostilničarja; pa tudi drugače ne morem čakati na večne čase.“
„Je Ančka kriva, da ne moreš, kaj Janez?“ ga je podražil France. Janez ni rekel nobene, Micka pa je vstala in odšla, da skuha kozilo.
Janez in France sta še naprej govorila.